

numismatisk rapport 169

Meddelelser fra Dansk Numismatisk Forening

Lidt om Slesvig-Holsten og mønter
Udkast til grønlandske pengesedler 1804
En (sandsynligvis) unik Christian IV Krone
Jeg skulle have beholdt den 25-øre!
Sjove mønter, skæve mønter

Marts 2026

Udkast til grønlandske pengesedler 1804

Udstedte sedler

Ved kongelig resolution af 16. maj 1804 fik direktionen for Den Grønlandske Handel bemyndigelse til at udstede pengesedler (kreditbeviser) til brug for handelsstederne i Grønland.¹ Der blev trykt seks forskellige nominaler: 6 skilling, 12 skilling, ¼ Rigsdaler, ½ Rigsdaler, 1 Rigsdaler og 5 Rigsdaler. Alle dateret 1804.

Sedlerne har ca. 165 x 110 mm format, hvidt papir og blanke bagsider. De trykte sedler er påført håndskrevne numre og underskrifter. Se også note².

Tilbud på fremstilling af sedlerne

Under et besøg ved Rigsarkivet i København blev jeg opmærksom på en skrivelse, der omhandler de nævnte sedler.³ Artiklen er forfattet af P. V. Angelo, og som det vil kunne ses nedenfor, omhandler den Angelos svar til Den Grønlandske Handel, hvor han redegør for de betingelser, han stiller for at påtage sig arbejdet med sedlernes "Stikning og Trykning m.v.":

Promemoria!

Den mig af Directionen for den grønlandske Handel proponerede [foreslåede] Stikning og Trykning af Sedler, som skulle sættes i Omløb i Grönland, seer jeg mig i Stand til at paatage mig, paa følgende Vilkaar:

- a. For de dertil udfordrende 7 Pladers Stikning, samt Pladernes Anskaffelse ... i alt 100rd*
- b. For deres Vedligeholdelse, aarlig 50rd*
- c. For Trykningen paa Pergament, naar jeg selv behager samme tillagt, .. Pr 100 st..... 4rd*
- d. men paa Papiir, som klines paa Pap, naar dette tillige af mig besörges ..Pr 100 st..... 3rd*

Det Antall Sedler, Directionen har tilkjedeget mig at behöve strax, circa 20,000 stk, vil jeg kunne levere til Marts Maanedes Udgang, naar jeg strax kan begynde paa Stikningen; og jeg maa derfor tjenstligt udbede mig at Directionens Bestemmelse saasnaart muligt maatte meddeles mig. –

Kjöbenhavn, den 16 Janu: 1804. P.V.Angelo

Af Frank Pedersen

1) J. Wilcke, *Specie, - Kurant- og Rigsbankdaler, København 1929, s. 490-492.*

2) - Peter Flensborg og Jan Bendix, *Siegs seddelkatalog Danmark 1695-2009, København 2009, s. 190-192.*

- Thomas Høiland (TH) auktion 133, 16. april 2010, Johnny & Jette Bæhr, *Grönlands betalingsmidler, s.12-13.*

- Dansk Mønt, www.danskmoent.dk > pengesedler > Grönland.

3) Rigsarkivet i København, *Finanskollegiet, Journalsager 1784-1811, 16. jan. 1804, ad. J. nr. 938 og 959.*

Der var vedlagt syv forskellige udkast til seddeltyper, men det fremgår ikke, om Angelo var ophavsmand til udkastene.

Sammenligning mellem de udstedte sedler og udkastene til dem

I det følgende beskrives de væsentligste forskelle mellem de udstedte sedler og de udkast, der blev forelagt myndighederne til godkendelse.

6 skilling med sort tekst og figur.

De væsentligste ændringer i forhold til udkastet var:

- Teksten trykt i en rombe
- "Sex Skilling Dansk Courant. Köbenhavn 1804" tilføjet i slutningen af teksten
- "C7" uden for romben
- "N^o" tilføjet foroven til højre

DNF'S HJEMMESIDER MED VURDERINGSPRISER:

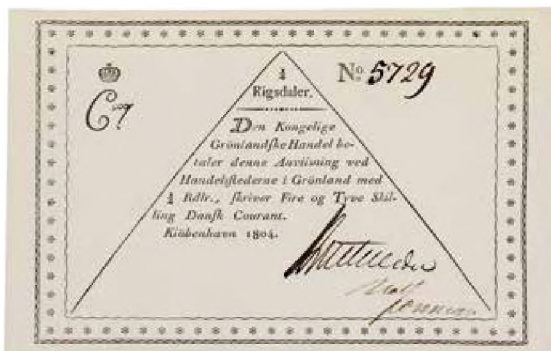
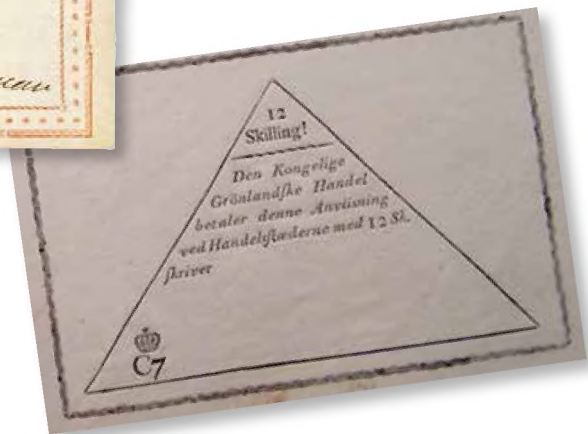
møntkataloget.dk

seddelkataloget.dk

12 skilling med rød tekst og figur.

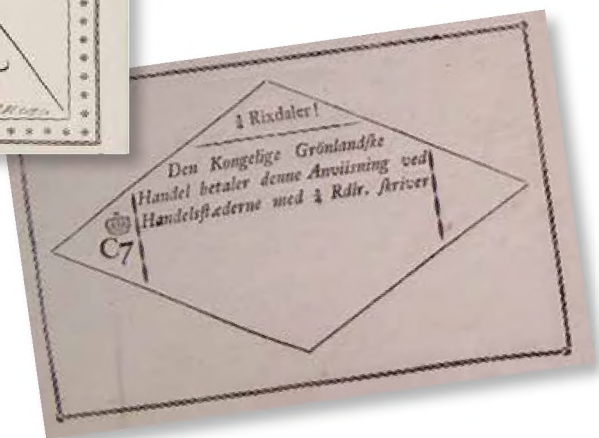
Ændringerne i forhold til udkastet svarer til ændringerne ved 6 skilling bortset fra, at den tilføjede tekst er "Tolv Skilling Dansk Courant. Kiøbenhavn 1804".

1/4 rigsdaler med sort tekst og figur.

De væsentligste ændringer i forhold til udkastet var:

- Teksten trykt i en trekant
- "Fire og Tyve Skilling Dansk Courant. Kiøbenhavn 1804" tilføjet i slutningen af teksten
- "C7" uden for trekanten
- "No" tilføjet foroven til højre

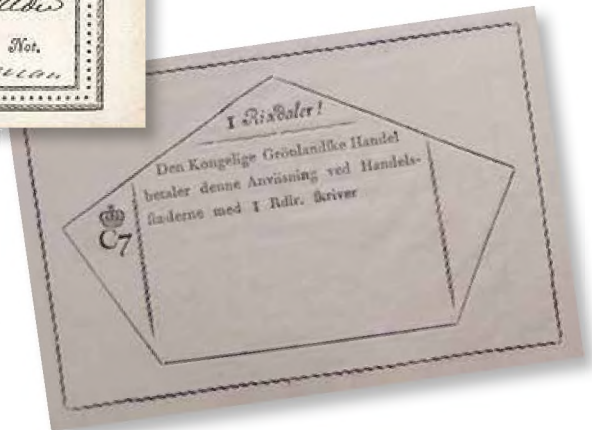
½ rigsdaler med rød tekst og figur.
Ændringerne i forhold til udkastet svarer til ændringerne ved ¼ rigsdaler bortset fra, at den tilføjede tekst er "Otte og Fyrgetyve Skilling Dansk Courant. Kiöbenhavn 1804".

1 rigsdaler med sort tekst.

De væsentligste ændringer i forhold til udkastet var:

- Ingen figur omkring teksten
- "Een Rigsdaler Dansk Courant. Kiöbenhavn 1804" tilføjet i slutningen af teksten
- "C7" foroven til venstre i særskilt ramme
- "No." tilføjet foroven til højre
- "Rixdaler !" ændret til "Rigsdaler."
- "Not." tilføjet fornedet til højre.

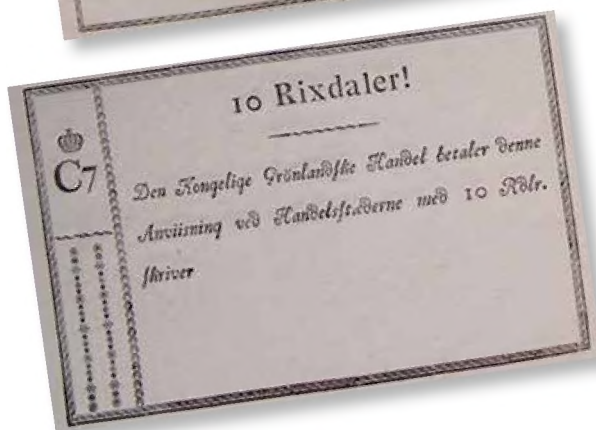

5 rigsdaler med rød tekst.

Ændringerne i forhold til udkastet svarer til ændringerne ved 1 rigsdaler bortset fra, at den tilføjede tekst er "Fem Rigsdaler Skilling Dansk Courant. Kiøbenhavn 1804".

Der blev fremstillet et udkast til 10 rigsdaler seddel, men denne blev ikke udstedt.

WESTJYSK COINS

KØB OG SALG AF GULD, SØLV,
GAMLE MØNTER OG SEDLER.

TLF.: +45 28 11 69 49

SØNDERGADE 9, 6920 VIDEBÆK

WWW.WESTJYSK-COINS.COM

